

ΓΕΝΙΚΗ

A. Γενική που εξαρτάται από ΟΝΟΜΑ (ουσιαστικό ή επιθετικό)

1. Γενική κτητική: ~~κατοχή~~ δηλώνει τον κατοχό ενός πράγματος
Εξαρτάται από ονόματα που δηλώνουν:
i) σώμα, ψυχή, ἄρετή και τα μέρη του σώματος
ii) ἡ ἄρετή τῶν πολιτῶν
iii) υγιεινά ἀντικείμενα

iv) ὁ ἀγρὸς ὑμῶν

v) φιλία, ἐχθρά, συγγένεια (φίλος, ἑταῖρος, οἰκεῖος, ξένος, κοινός, ἱερός, ἐχθρός, ἴδιος)

οἰκεῖος = συγγένεια

ξένος = φίλος ἀπὸ φιλοφιλία

ἴδιος = ἰδιαιτέρος, ἰδιωτικὸς

iv) ὁ φίλος τοῦ κύρου

2. Γενική του δημιουργοῦ: δηλώνει τονδραστή ἢ τονδημιουργο ὑποκειμένου
πραγματος. Εξαρτάται ἀπὸ λέξεις ὅπως: ἄστρος,
νόμος, ἔργον, λόγος, τραγωδία, ἔπησ ἡλῆ)

Συνήδω εἶναι μια γενική κύριου ονόματος

iv) Οἱ λόγοι τοῦ Λυσίου

3. Γενική της αἰτίας: δηλώνει τὸ αἶτιος γιὰ τὸ ὁποῖο γίνεται κάτι. Εξαρτάται ἀπὸ ονόματα ὅπως: αἷτιος, ὑπαίτιος, ἀναιτίος, ἔνοχος, ὑποδίκας, ὑπόλογος, ὑπεύθυνος, δίκη, γραφή
καὶ ἀπὸ δικαστικὰ ρήματα - δηλώνει τὸ ἀδίκημα
iv) αἷτιος συμφορῶν.

Δίδωμι δίκην φόνου

γραφὴ = ἔγγραφη καταδικῆ/μηνύση

4. Γενική της αξίας: (τοῦ τιμήματος ἢ τῆς τιμῆς). Εξαρτάται ἀπὸ ονόματα ὅπως: ἄξιος, ἀνάξιος, ἀνταξίος, ὠνήσιος, ὠνίος, ἄξια, τιμή, τίμιος, καθὼς καὶ τὸ ρῆμα ὠνεῖσθαι - ὠνούμαι
(το ρ. αὐτὸ μάνει ἀόριστο = ἐπριάμην)

ὠνίος = αὐτὸς ποὺ προορίζεται διὰ ἀγορὰ ἢ πώλησιν

τίμος = αὐριβός

(2)

π// ἀντάξιος τιμωρίας

ἔδωκεν ὑμῖν περιδέρατον δύο ταλαίων

5. Γενική της ὕλης ἦται: Φανερώνει το νόμιμο ἀπὸ το οποίο εἶναι κατασκευασμένο καὶ τὴ το περιχομένου του.
Περιχομένου
Ἐξαρτάται ἀπὸ λέξεις ὅπως: ἀχελή, σωρός, πλήθος, πλήρης, κενός, γετός, ἔθνος, δῆμος, κενόν
κοινόν = συμφοχία, κοινωνία.

π// Τόπος λίθων
Ἀχελὺ βοῶν

6. Γενική της ιδιότητος: Δηλώνει μέτρος/ηλικία/χρόνο καὶ συνήθως συνοδεύεται καὶ ἀπὸ αριθμητικό

π// Ὅδὸς πέντε ημερῶν
Παῖς τριῶν ἐτῶν
Ἀγρός δύο πλέθρων
Μεῖδος τριῶν μηνῶν
κορυφή ὄρους.

7. Γενική συχνητική: Με αὐτὴ δηλώνεται ὁ β' ὁρος της σύγκρισης ὁ ὁποῖος ἀντιπαραβάλλεται ποσοτικὰ ἢ ποιοτικὰ με τὸν α' ὁρο. Συνήθως ἀκολουθεῖ ἐπιδετα συχνητικὰ βαθμοῦ ἢ θετικὰ με σημασία σύγκρισης: διάφορος, ἀλλότριος, ἄλλος, ἄλλοιος, ἕτερος, ξένος, ἐχθρὸς.

π// Ἔχω ἐμὶ βελτίων σου
Ἦμεις ἔσθε διάφοροι ἡμῶν

8. Γενική διαμετρική: Εἶναι ἡ γενική που δηλώνει τὴ σύγκριση (ποιοτικὴ ἢ ποσοτικὴ) μεταξὺ ενός υποκειμένου καὶ τῶν ἑρσητρῶν συνολικά. Ἐξαρτάται συνήθως:
α) ἀπὸ ἐπιδετα ὑπερθετικὰ βαθμῶν

ü> από λέξων που φανερώνουν ποσό ή αριθμό (3)
ü> από τους επιρρητικούς προσδιορισμούς εἰς τὸ αὐτὸ καὶ
εἰς τοσοῦτα.

π// βέλτιστος πάντων
περιήκοντα τῶν πολιτῶν

9. Γενική ἀνικειμένη: ἐξαρτάται ἀπὸ οὐσιαστικά ἢ ἐπὶ δεῖτα που
δηλώνουν ἐνότητα, ἀνικειμένη της οποίας εἶναι
ἡ γενική. Συνήθως με γενική ἀνικειμένη
συμβαδόνται ἐπὶ δεῖτα που δηλώνουν:

ἐπιμελής τῶν ἀφιδῶν	← ι> ἐπιμέλεια ἢ ἀτέλεια (ἐπιμελής, ἀτελής)
ἡ μνήμη τοῦ πολέμου	← ü> μνήμη ἢ λήθη (μνήμων, ἀμνήμων)
ἐπιστήμων τῶν πολεμικῶν	← üü> ἐμπειρία ἢ ἀπειρία (ἐμπειρος, ἀπειρος, τριβων, ἀπιδης)
μέτοχος τοῦ πολέμου	← üü> συμμετοχή ἢ ἡλικιοσύνη (μέτοχος, κοινωτός)
ἐπὶ τοῦ βασιλέως	← üü> ἐξουσία ἢ τὸ ἀνίδεο (κύριος, δημόσιος, ἀκράτωρ)
μόνος συμμάχων	← νι> χωρισμός ἢ ἀπαλλαγὴ (μόνος, ἑρπῆτος, ἐλευθερός)
ἐνδεής ἀφιδῶν	← νü> στερησιμὴ (χυμνός, ὀρφανός, ἀπιδης)
φειδωλὸς κόπων	← νüü> φειδῶ καὶ ἀφειδία (φειδωλός - ἀφειδής)
ποριστικός τῶν ἐπιτηδεύων	← üüü> ὅσα ἐπὶ δεῖτα ἔχουν καταλήξη -ικός (πρωμτικός, ποριστικός)

(*) Με γενική ἀνικειμένη συμβαδόνται καὶ τὰ ὀνόματα που εἶναι
ἐνδεῖτα με τὸ στερεωτικό -α π// ἀδυναμία τοῦ λόγου.

10. Γενική υποκειμένη: ἐξαρτάται ἀπὸ ἐπὶ δεῖτα οὐσιαστικά ἢ ἐπὶ δεῖτα, που
παράγεται ἀπὸ ρήματα που δεχέται ἀντι τῆς γενικῆς ὡς
υποκειμένο.

π// ἡ εἰσβολὴ τῶν Περσικῶν
ἡ νίκη τῶν Ἀθηναίων
ἡ ἀλυσὶς τῆς πόλεως
ἡ κρίσις τῶν θεῶν

11. Γενική της καταγωγῆς ἢ της συγγένειας: ἐξαρτάται ἀπὸ: υἱός, θυγάτηρ,
χρὴς, δούλος κλπ

(4)

Β. Γενική ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ : απολαύει ένα συνδετικό ρήμα, 670
οποιο παίζει ρόλο κατηγορούμενου.
Υπάρχουν 5 είδη:

1. Γενική κατηγορηματική κτητική : $\alpha\tilde{\eta} // \delta$ ἄγρως ἔσσι τοῦ πατρὸς
2. Γενική κατηγορηματική διαμετρική : $\alpha\tilde{\eta} // \epsilon$ ἡγουμένης ἔσσι τῶν ἐπιχωρίων
3. Γενική κατηγορηματική ιδιοκτησίας : $\alpha\tilde{\eta} // \iota$ Ἀριστοτέλης ἦν τριάκοντα ἔτων
4. Γενική κατηγορηματική της αξίας : $\alpha\tilde{\eta} // \eta$ οἰκία ἔσσι δύο ταλάντων
5. Γενική κατηγορηματική της ὕλης : $\alpha\tilde{\eta} // \omicron$ ναὸς ἔσσι λίθων

Γ. Γενική Εξαρτημένη από ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ : 4 είδη:

1. Γενική συχυριστική : προσδιορίζει επιρρηματα συχυριστικού βαθμοῦ
 $\alpha\tilde{\eta} // \gamma$ ὡμεις πράττετε ταῦτα ἄμμενον ἡμῶν
2. Γενική διαμετρική : εξαρτάται από επιρρηματα υπερθετικού βαθμοῦ
ἢ από επιρρηματα τοπιῶς, χρόνιῶς ἢ ποσοτικῶς
 $\alpha\tilde{\eta} // \gamma$ ἔφυγον τότε τῆς νυκτός;
ἔσθιεν δὲς καὶ τρίς τῆς ἡμέρας
3. Γενική της αφετηρίας ἢ της αναφοράς : εξαρτάται από επιρρηματα
τροπικῶς, προθετικῶς (ἐντός, ἔξω, πλησίον, μεταξύ, ἐναντίον)
~~αποφύγει~~ να δηλώνουν απομακρυνση ἢ χωρισμοῦ (ἐκτός,
ἔξω, κρύφα, λάθρα)
 $\alpha\tilde{\eta} // \pi$ πῶς ἔχεις τῆς γυναικός;
Ναὸς ἔσσι πλησίον τοῦ ταίχους.
4. Γενική ἀντιμεταθετική : γενική που εξαρτάται από επιρρηματα
που παρέχονται από επίθετα τα οποία συντάσσονται
με γενική ἀντιμεταθετική
 $\alpha\tilde{\eta} // \alpha$ Ἀξίως λόγου

Δ. Γενική εξάρτηση από ΕΠΙΦΟΝΗΜΑ: Είναι γενική της αιτίας (5)

γιατί δηλώνει το αίτιο του πράγματος που
πrouαίει την αναφωτισμό

π.χ. Φεύ της Ελλάδος = αλίφονο

Οἱμοί τῶν ἔργων λακῶν = οἰμέ, αλίφονο

ΔΟΤΙΚΗ ΠΟΥ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ

ΟΝΟΜΑΤΑ

Είναι πάντοτε δοτική αντικειμενική. Συνάβονται γε δοτική
αντικειμενική όσα επιδετα δηλώνουν:

1) ὄφελος ή βλάβη (ὠφελίμος, ἐπιτήμιος)

2) φίλεια ή έχθρα (φίλος, εὔνους, ἐχθρός, πολέμιος, διάφορος,
ἐναντίος, δύνους, δυσμενής)

3) ηγεμονία ή υποταγή (ἐπηγετής, ὑπηκοός)

4) το πρέπον ή το ἀπρόφοιο (ἀρτοδός, πρεσβυτής, ἀρετής)

5) ταυτότητα ή ομοιότητα

6) ισότητα, συμφωνία (ἴσος, ἀνίσος, ἰσορροπία, σύμφωνος, ὁμόφωνος)

7) αμοιβαιότητα ή διαδοχή (ἀντιδοσός, διάδοχος)

8) προσέγγιση ή μίση (σληπίος, χείτων, ὄμοιος)

9) πολλά επιδετα συνδετα με προδέσεις: ἐν, συν (συγγενής,
σύμφωνος, ἐμφωνος, ἐνοχός)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

Θ' ἦσαν γάρ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ ἱππεῖς ὠφελίμοι

Θ' ὁ ἀγαθός ἔστω φίλος τῷ ἀγαθῷ

Θ' οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὔνοι εἶναι

Θ' Τύραννος ἐχθρός ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος

Θ' Αἰδώς καὶ φόβος ἐμφυτοὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι

ΔΟΤΙΚΗ ΠΟΥ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

6

Επίσης είναι πονηστε δοτική συντακτική. Με δοτική αντικείμενη
συντάσσονται η επιρρηματα:

1) ἅμα = *συγχρόνως*

2) ὁμοῦ = *μαζί*

3) επιρρηματα που παραχονται από
ρήματα ή επιθέτα που συντάσσονται
με δσ. αντικείμενη πκ//

συγχρόνως

ἀκολουθῶς

ἑφεξῆς

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1) ἤδη πόλεμος καὶ λοιγὸς ἅ/α αὐτῷ

2) πράττειν συνφώνως τῷ νόμῳ

3) τὸ ὕδωρ ἐπινετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΠΟΥ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΟΝΟΜΑΤΑ

Όταν μια αιτιατική εξαρτάται από ένα ονομα (αντικείμενο ή
επίθετο) ονομάζεται "αιτιατική της αναφοράς"

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1) Ὁ ποταμὸς ἦν τεσσάρων ἡλῶν τὸ εὖρος

2) Οἱ μὲν ἐπορεύοντο πληθος ὡς δισχίλιοι

3) Ἄνθρωπος θαυμάσιος τὸ κάλλος

4) κύριος ἐνομίζετο εἶναι καλὸς τὸ εἶδος καὶ φιλάνθρωπος
τὴν ψυχὴν καὶ ἀριστὸς τὰ παιγνῖκα